

Studiehandleiding

Opleiding Participatief Drama

Versie:

Mei 2017

Beheerder:

Stichting Formaat, Luc Opdebeeck

Uitvoerende trainer:

Luc Opdebeeck.

FORMAAT

WERKPLAATS VOOR PARTICIPATIEF DRAMA

T 010-452 40 45

F 010-452 54 65

E info@formaat.org

Westzeedijk 513

Rotterdam

WWW.FORMAAT.ORG

Formaat is een organisatie die werkt aan empowerment van mensen in een achterstandspositie, participatie van mensen die onvoldoende aan de samenleving deelnemen, bewustwording van mensen m.b.t. mensenrechten, grondrechten en waarden & normen en dialoog tussen burgers onderling c.q. tussen burgers en overheid. Formaat doet dit door middel van allerlei vormen van Participatief Drama.

Inhoudsopgave

1. Algemene omschrijving van de Opleiding Participatief Drama

- 1.1. Inleiding
- 1.2. Doelgroep
- 1.3. Kwalificaties /competenties en leerdoelen
- 1.4. Inhoud
- 1.5. Studiemateriaal
- 1.6. Vooropleiding
- 1.7. Certificaat

2. Programmaoverzicht

- 2.1. Moduleschema
- 2.2. Studielast

3. Praktisch

- 3.1. Inschrijven en betalen
- 3.2. Bedenktermijn
- 3.3. Annuleringsregeling
- 3.4. Copyright en eigendomsrecht
- 3.5. Hoe kunt u een klacht indienen
- 3.6. Wanneer gaat een module niet door
- 3.7. Locatie
- 3.8. Contactgegevens

1. Algemene omschrijving van de Opleiding Participatief Drama

1.1 Inleiding

Het door Augusto Boal ontwikkelde TvO (Theater van de Onderdrukten) is ons basisgereedschap. Met Beeldentheater worden maatschappelijke of individuele problemen geanalyseerd en verhalen verteld. Forumtheater biedt de mogelijkheid om op zoek te gaan naar alternatieven voor steeds terugkerende maatschappelijke onderdrukkingsmechanismen. Via de Rainbow of Desire-technieken ontdekken mensen hun verinnerlijkte belemmeringen en krijgen inzicht in hoe ze te overwinnen. Legislatief Theater geeft mensen een politieke stem en via de Esthetiek van de Onderdrukten vinden mensen aan de onderkant van de samenleving een krachtig uitdrukkingmiddel.

Een facilitator van Participatief Drama onderzoekt, activeert, stimuleert dialoog, zet aan tot nadenken én handelen. Hij begeleidt workshops en maakt voorstellingen voor, door en van zijn deelnemers. Tijdens het inspring gedeelte van een voorstelling is de facilitator de ceremoniemeester; hij of zij stimuleert en kanaliseert de dialoog tussen de zaal en het podium.

1.2 Doelgroep

De Opleiding Participatief Drama is bedoeld voor iedereen die op wat voor manier dan ook werkt met groepen en bezig wil zijn met de humanisering van de samenleving en geïnteresseerd is in het gebruiken van drama en theater als hulpmiddel bij dialoog en sociale activering; welzijnswerkers, groepsleiders, ervaringsdeskundigen, theatermakers, leerkrachten, jongerenwerkers, enzovoort.

De opleiding is praktijkgericht, dat wil zeggen dat de inhoud mede bepaald wordt door de inbreng van praktijkervaringen door de deelnemers. Van cursisten wordt verwacht dat zij zelf praktijkervaringen opdoen. Dat kan door Participatief Drama toe te passen in de eigen werksituatie of daarbuiten activiteiten met Participatief Drama op te zetten.

1.3 Kwalificaties / competenties en leerdoelen

Kwalificaties/competenties

De Opleiding Participatief Drama draagt bij aan de realisering van de volgende competenties:

Algemeen: de mogelijkheden van participatief drama om *ondergrondse kennis* aan te boren en die toe te voegen aan de bestaande kennis over een maatschappelijke realiteit.

Specifiek: leren werken met onderzoeksinstrumenten vanuit participatief drama:

- analyseren: enkelvoudige, samengestelde en complexe beelden leren analyseren; eerst vanuit de eigen context, vervolgens vanuit de context van de deelnemer.
- de cursist krijgt inzicht in verschillende participatieve actie- en leermethodieken uit het toegepaste theater en Theater van de Onderdrukten.
- de cursist leert een instrumentarium hanteren dat inzicht geeft in de handelingsmogelijkheden (verlangens, wensen, ambities) van brongroepen enerzijds en de factoren die de handelingsmogelijkheden inperken (onderdrukking, achterstelling, zelfcensuur, blokkades) anderzijds.
- de cursist leert kennismakings- en groepsvormingsoefeningen.
- de cursist leert de verschillende aspecten van participatief werken kennen.
- de cursist leert hoe een proces van zelfcoaching binnen groepen gestimuleerd kan worden.
- de cursist leert verschillende technieken van participatief drama, hun doel en hun toepassingsgebied, te gebruiken.

- de technieken van participatief drama zijn zonder uitzondering gericht op interactie, leren en ontwikkelen.
- de cursist leert het op Freire gebaseerde informatie-interactiemodel te hanteren en maakt kennis met de motiverende, stimulerende en activerende taak van het werk.
- de cursist leert om met de technieken van participatief drama een programma te ontwikkelen dat leidt tot het maken van een anti-model dat gebaseerd is op de wensen en verlangens van deelnemers m.b.t. hun handelingsmogelijkheden.

Leerdoelen

De cursist die de Opleiding Participatief Drama met succes heeft afgesloten, beschikt over de volgende competenties:

- Herkent de verschillende aspecten die van invloed zijn op (culturele en sociale) identiteitsvorming van mensen en op de diverse uitingsvormen die daarmee samenhangen.
- Hanteert verschillende gesprekstechnieken en begeleidingsstijlen in het contact met het individu / de doelgroep.
- Past op basis van de verrichte brongroep- en contextanalyse de juiste werk- en spelvormen toe om interactie, samenwerking en leren in de groep op gang te brengen.
- Creëert een klimaat waarin de brongroep zich uitgedaagd weet om tot interactie te komen.
- Biedt uitdagingen die aansluiten op de voorkennis en ervaring van de doelgroep, zodat het leervermogen wordt geactiveerd.
- Maakt in samenspraak met deelnemers een plan van aanpak op hoofdlijnen om van de huidige situatie te komen tot de gewenste situatie.
- Is in staat om zowel educatieve, recreatieve, culturele, kunstzinnige als sociale elementen in activiteiten/programma's op te nemen.

1.4 Inhoud

De opleiding is opgebouwd uit drie modules die ook los van elkaar gevolgd kunnen worden. Behandelde onderwerpen zijn:

- **Basisprogramma - Level I**
 - *theorie van de pedagogie en het theater van de onderdrukten*
 - *basisarsenaal: kennismakings-, groepsvormings-, vertrouwens oefeningen en energizers*
 - *beeldentheatertechnieken*
 - *Participatory Learning and Action tools, voorbeelden, achtergrond en context*
 - *toepassen van de PLA tool "ORID"*
 - *processen evalueren met groepen*
 - *vragen stellen op persoonlijk en groepsniveau*
 - *gerichte actieplannen en evaluaties maken op een participatieve manier met groepen*
- **Forumtheater – Level IIa**
 - *basiskennis dramaturgie van het forumtheater*
 - *forumtheatertechnieken*
 - *repetitietechnieken*
 - *basistechnieken regie*
 - *opstellen van regieconcept*
 - *theatraliseren van een eenvoudig antimodel*
 - *taken van de facilitator*
 - *benodigde stappen in het begeleiden van een voorstelling*
 - *interactie met publiek*
 - *formuleren van verlangens van de personages*
 - *basiskennis over bieden van tegenspel in interactieve gedeelte*
 - *technieken om de diverse handelingsperspectieven van de personages te onderzoeken*

- **Rainbow – Level IIb**
 - kennismaking met verschillende technieken uit de *Rainbow of Desire* serie
 - toepassen van therapeutisch gerichte dramaoefeningen
 - projectie- en introspectietechnieken
 - introductie workshopmodel *Slimm!*
 - theater in de gevangenis
 - werken rond een fictief personage
 - reconstructie daderbiografie
 - introductie van de morele dilemma discussie methode
 - theorie morele ontwikkeling van de ontwikkelingspsycholoog Kohlberg
 - werken met morele dilemma's
 - vertalen van een moreel dilemma naar een forumsceen
 - begeleiden van een scene met een moreel dilemma

1.5 Studiemateriaal

Boeken

De Mens in de Hoofdroel, 2006, Opdebeeck en Matthijssen (verplicht)
Een scene Schoppen, 2014, Opdebeeck en Bevers (verplicht)
Games for Actors and Non-Actors, 2002, Augusto Boal (Engelstalig)
Legislative Theatre, 1998, Augusto Boal (Engelstalig)
The Rainbow of Desire, 1999, Augusto Boal (Engelstalig)

Reader

Handleiding SLIMM!

Films/ dvd's

Circus Pa Meijer, Formaat
Under Pressure, Formaat
Perron 4, Formaat
Theateratelier Haarlem, Formaat

Te raadplegen websites

www.formaat.org/publicaties/
www.youtube.com/user/Formaat231

De reader wordt uitgereikt tijdens de module Rainbow. Films (behoudens Perron 4) zijn te vinden op het YouTube kanaal Formaat231. Overig materiaal dient de cursist zelf aan te schaffen.

1.6 Vooropleiding

Een specifieke vooropleiding is niet nodig, HBO niveau van de cursist is gewenst. Voor de modules op Level II, Forumtheater en Rainbow wordt voorkennis van het Participatief Drama verondersteld.. Cursisten die onbekend zijn met Participatief Drama raden we aan om eerst het basisprogramma te volgen.

1.7. Certificaat

Na afloop van een gevolgde module wordt een certificaat van deelname uitgereikt. Hiervoor geldt de standaard aanwezigheidsplicht van 80 % per module.

2. Programmaoverzicht

2.1. Moduleschema

	Tijdsduur	Onderwerp/thema	Vorbereiding/ aanbevolen literatuur
Basisprogramma	5 dagen	<ul style="list-style-type: none"> - Praktijkintrodactie tot het Theater van de Onderdrukten - Beeldentheater - Diaserie - Pedagogiek Paolo Freire - PLA tools (Participatory Learning and Action) - ORID uitvoeren (groep) 	<ul style="list-style-type: none"> - De Mens in de Hoofdrol - Een scene Schoppen - Film Theateratelier Haarlem
Forumtheater	5 dagen	<ul style="list-style-type: none"> - Het maken van een anti-model - De normale Mode - Repetitietechnieken - Forum - Jokeren - Regievaardigheden - Theatraal maken van gespeeld verhaal - De ceremoniële functie - Kaders voor het Forum - Formuleren verlangens van personages - Bieden van tegenspel - Ontwikkelen handelingsperspectieven personages 	<ul style="list-style-type: none"> - Een scene schoppen - Games for actors and non-actors - Legislative Theatre - Films: Circus Pa Meije Under Pressure Perron 4
Rainbow	5 dagen	<ul style="list-style-type: none"> - Inleiding tot de Rainbow - Drie à vier technieken worden uitgevoerd met de deelnemers. - Introductie tot Slimm - Uitvoeren van een Slimm- workshop met de deelnemers - Introductie tot de morele ontwikkeling - Formuleren van morele dilemma's in de praktijk - In scene zetten en jokeren van moreel dilemma 	<ul style="list-style-type: none"> - Een scene schoppen - Rainbow of Desire - Handleiding SLIMM (wordt uitgereikt tijdens de cursus)

2.2. Studielast

Opleiding Participatief Drama	Uren
Basisprogramma, 5 bijeenkomsten x 6 uur	30 uur
Vorbereiding, leestijd	16 uur
Bijhouden arsenaal	5 uur
Forumtheater, 5 bijeenkomsten x 6 uur	30 uur
Vorbereiding, leestijd	32 uur
Bijhouden arsenaal	5 uur
Rainbow, 5 bijeenkomsten x 6 uur	30 uur
Vorbereiding, leestijd	32 uur
Bijhouden arsenaal	5 uur
Totaal	185 uur

3. Praktische zaken

3.1. Inschrijven en betalen

Aanmelden voor één of meerdere modules gaat via het inschrijfformulier. Na ontvangst van uw inschrijving ontvangt u een bevestiging alsmede een factuur voor de totale kosten. Bij inschrijving dient minimaal 50% van de factuur te worden voldaan, het resterende bedrag ontvangen wij uiterlijk 3 weken voorafgaand aan de 1e cursusdag.

U kunt het inschrijfformulier sturen naar Formaat, Werkplaats voor Participatief Drama, Westzeedijk 513, 3024 EL Rotterdam of bij voorkeur gescand mailen naar irma@formaat.org.

Deelnemers ontvangen minimaal één week voor aanvang van de cursus een uitnodiging voor de bijeenkomst en eventueel verdere informatie.

3.2. Bedenktermijn

Op het moment van inschrijving voor één of meerdere cursussen heeft u 14 werkdagen de tijd om af te zien van deelname. In dat geval brengen wij u geen kosten in rekening.

Als u zich inschrijft binnen veertien dagen voor aanvang van de betreffende cursus stopt de kosteloze bedenktijd bij aanvang van de cursus.

3.3. Annuleringsregeling

Mocht u onverhoopt een cursus moeten annuleren, dan kunt u kosteloos iemand anders in uw plaats laten gaan. Als dit niet mogelijk is, zijn wij genoodzaakt om administratiekosten in rekening te brengen:

- Bij annuleren meer dan 8 weken voor aanvang rekenen wij 35,- euro administratiekosten.
- Tussen 8 en 6 weken: 30% van het totale factuurbedrag.
- Tussen 6 en 3 weken: 50% van het totale factuurbedrag.
- Bij een latere annulering zijn de volledige deelnamekosten verschuldigd.

Zorgt u s.v.p. altijd voor een schriftelijke bevestiging van uw annulering. Indien wij deze niet ontvangen, kunnen we niet garanderen dat de annulering correct verwerkt wordt.

3.4. Copyright en eigendomsrecht

Het copyright en eigendomsrecht van de opleiding en afzonderlijke modules alsmede de verstrekte hand-outs berust bij Formaat.

3.5. Hoe kunt u een klacht indienen

Natuurlijk zullen wij er altijd alles aan doen u tot volle tevredenheid van dienst te zijn. Het is echter nooit helemaal uit te sluiten dat er ergens fouten worden gemaakt. In dat geval horen wij dat graag, zodat wij kunnen proberen samen met u tot een oplossing te komen.

Indien u ontevreden bent over onze dienstverlening, dan kunt u uw klacht, conform onze klachtenprocedure, schriftelijk of via e-mail voorleggen aan Irma Hazeleger.

3.6. Wanneer gaat een module niet door

Indien een module niet of niet geheel gerealiseerd kan worden door Formaat als gevolg van een overheidsbevel, of als gevolg van enige andere vorm van overmacht, wordt de cursist hier per omgaande over geïnformeerd. De cursist wordt in de gelegenheid gesteld de module te volgen op een alternatieve datum. In het geval er geen overeenstemming wordt bereikt over een alternatieve datum worden de deelnamekosten terugbetaald.

3.7. Locatie

De bijeenkomsten vinden plaats in de Werkplaats van Formaat.

Formaat, Werkplaats voor Participatief Drama
Westzeedijk 513
3024 EL Rotterdam

Routebeschrijving OV

Vanaf Rotterdam CS met tram 8 richting Spangen, halte Oostkousdijk, 1 minuut lopen.
Metro: vanaf metrostation Coolhaven 5 à 10 minuten lopen.

Parkeren

Bij de Werkplaats geldt betaald parkeren van maandag t/m zaterdag. Het betalen van de straatparkeermeters is in Rotterdam **alleen mogelijk met chipknip of telefonisch parkeren**. Mocht u deze niet hebben, dan raden wij u aan om te parkeren bij Q-Park Schiecentrale, Schiehavenkade 120. Dit is circa 5 minuten lopen van onze werkplaats.

3.8. Contactgegevens

Indien u nadere informatie wenst over deze opleiding, mail dan naar irma@formaat.org of neem contact op via ons telefoonnummer 010 – 452 40 45.